רלב"ג סוף בחוקותי

והנה למדתנו התורה באלו הערכים סודות מהדברים הטבעיים. וזה כי מפני שהיה ערך הנקבה תמיד פחות מערך הזכר, למדנו שהאשה חסרת הבריאה ביחס אל האיש[3], כמו שהתבאר זה בטבעיות. ולמדנו עוד מזה כי קודם הגיעם לעשרים שנה הם בזמן הצמיחה ולזה אינם שלמים עדיין. ואחר ששים שנה הם בזמן ההתוך* ולזה הם דורכים אל* החסרון וההפסד. ומפני זה היה הערך [ה]יותר גדול מבן כ' ועד בן ס' שנה. ועד היותו בן חדש לא היה לו ערך, כי אולי הוא נפל[4]. ומבן חדש ועד בן חמש שנים לחוזק החסרון אשר בבריאתו לא היה ערכו כי אם עשירית הערך השלם לזכר ולנקבה. ואולם מבן חמש שנים ועד בן כ' שנה שהחל להתחזק ולמאוס ברע ובחור בטוב, כי הוא דורך אל השלמות — היה ערך הזכר יותר מי שהוא מבן ס' ומעלה, כי הוא דורך אל החסרון וההפסד. ואמנם ערך הנקבה* לא היה מתחלף אל ערכה מבת ששים שנה

ג אִם־בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ וְאֶת־מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם: ד וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם בְּעִתָּם

(ג) **אם בחקותי תלכו.** 'חוקות' הם גזרות מלך שינהג האדם בהם בהשתדלות עסקי חיי"א,

ספורנו ויקרא כו, ג

יט [כז, כ] וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל בְּנוֹ מַה זֶּה מִהַרְתָּ לִמְצֹא בְּנִי. מִהַרְתָּ לִמְצֹא אֶת הַבְּרָכָה בְּנִי, אָבִיךָ נִתְבָּרֵךְ בֶּן שִׁבְעִים וְחָמֵשׁ שָׁנִים וְאַתָּה בֶּן שִׁשִּׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים. וַיֹּאמֶר כִּי הִקְרָה ה' אֱלֹהֶיךָ לְפָנָי, ר' יוֹחָנָן וְרֵישׁ לָקִישׁ חַד מִנְּהוֹן אָמַר אִם לְקָרְבָּנְךָ הִמְצִיא לְךָ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כב יג) וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה אַיִל, לְמַאֲכָלְךָ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה, וְאָחֳרָנָא אָמַר אִם לְזִוּוּגְךָ הִמְצִיא לְךָ דִּכְתִיב (שם

בראשית רבה ויקרא פרשה פ"ב-ט

מדרש רבה ויקרא

מתנות כהונה

שכרי בן קע"ה שנה מת ובן ק' הוליד ליעקב. ה' אלהיך גרסינן. לקרבנך כו'. דייק לשון הקרה רמז לאותו איל שבא במקרה ובהזדמן כמ"ש והנה איל והכי מוכח לקמן. **והנה איל.** והנה גמליס לשון מקרה והזדמן הוא. **למאכלך.** שבו תלוי קיום גוף ונפש על אחת כמה וכמה. **לעורבא כו'.** משל לעורב שהביא אור על קנו כדי